

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

บทที่ 2

ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Area)

2.1 สถานการณ์การค้าไทย-จีน

ในปี ค.ศ. 2006 การค้าระหว่างไทย-จีนมีมูลค่า 25,154.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 9.8 ของการค้ารวมของไทย แบ่งเป็นการส่งออก 11,708.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการนำเข้า 13,445.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ.

ด้านสถานะการค้า ประเทศจีนจัดเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 ของไทย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 9.0 ของมูลค่าการส่งออกของไทย และการส่งออกไปจีนขยายตัวร้อยละ 27.7 ส่วนด้านการนำเข้า จีนได้ก้าวขึ้นเป็นแหล่งนำเข้าลำดับที่ 2 ของไทย สัดส่วนประมาณร้อยละ 10.6 ของการนำเข้ารวมของไทย และขยายตัวราวร้อยละ 20.5.0 ทั้งนี้ ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ากับจีนมาโดยตลอด ในปี 2006 ไทยขาดดุลจีนมีมูลค่าสูงถึง 1736.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ.

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ตารางแสดงสถิติการค้าระหว่างไทยกับจีน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1994-2006

(มูลค่า: ล้านเหรียญ สหรัฐ.)

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
1994	2,318.0	2.3	41.1	932.0	71.8	1,386.0	26.3	-454.0
1995	3,743.40	2.9	59.8	1,649.30	75.1	2,090.00	49.5	-444.7
1996	3,827.80	3.0	2.3	1,876.90	13.8	1,950.90	-6.8	-74.0
1997	4,046.60	3.3	5.7	1,774.50	-5.5	2,272.10	16.5	-497.6
ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ปี 1997								
1998	3,568.70	3.7	-11.8	1,766.70	-0.4	1,801.90	-20.7	-35.2
1999	4,333.10	4.0	21.4	1,860.90	5.3	2,472.20	37.2	-611.2
2000	6,226.20	4.7	43.7	2,836.60	52.4	3,389.70	37.1	-553.1
2001	6,569.70	5.2	5.5	2,873.70	1.3	3,696.00	9.0	-822.2
2002	8,452.90	6.3	28.7	3,555.40	23.7	4,897.50	32.5	-1,342.1
2003	11,691.20	7.5	38.3	5,688.90	60.0	6,002.30	22.6	-313.4
2004	15,259.50	8.0	30.5	7,115.10	25.1	8,144.30	35.7	-1,029.2
2005	20,327.40	8.9	33.3	9,167.40	29.1	11,159.80	37.0	-1992.30
2006	25,154.60	9.8	23.7	11,708.90	27.7	13,445.70	20.5	-1736.80

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมศุลกากร

จากข้อมูลของจีน ในปี ค.ศ.2006 ไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 8 ของจีน โดยมีมูลค่า 17,961.72 ล้านเหรียญ สหรัฐ. โดยเป็นรองประเทศในอาเซียนอย่างมาเลเซีย (อันดับที่ 6) ขณะที่ไทยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 20 ของจีน โดยมีมูลค่า 9,763.30 ล้านเหรียญ สหรัฐ. โดยเป็นรองประเทศในอาเซียนอย่างสิงคโปร์ (อันดับที่ 8)

จากแหล่งข้อมูลของรัฐบาลไทย สินค้าที่ไทยส่งออกไปจีน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) หน่วยเก็บของเครื่องประมวลผล 2) กรดเทเลฟทาริก 3) ส่วนประกอบของเครื่องจักร 4) ยางธรรมชาติ 5) น้ำมันปิโตรเลียมดิบ

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ตารางแสดงรายการสินค้าและมูลค่าการส่งออกจากไทยไปประเทศจีน

(หน่วย: ล้านเหรียญ สหรัฐ.)

ลำดับ	พิกัด	รายการ	มูลค่าการส่งออก			อัตราการขยายตัว จากปี 2005
			2004	2005	2006	
1	847170	หน่วยเก็บของเครื่องประมวลผล	726.75	1,329.94	1,558.76	17.21
2	291736	กรดเทรฟทาสิก	163.85	289.48	901.28	211.34
3	847330	ส่วนประกอบเครื่องจักร	690.42	615.70	643.21	4.47
4	400129	ยางธรรมชาติ	368.63	412.06	617.91	49.96
5	270900	น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	273.03	536.12	562.92	5.00
6	400121	ยางแผ่นรมควัน	295.06	262.95	461.88	75.65
7	071410	มันสำปะหลัง	212.77	295.08	417.02	41.32
8	854229	วงจรรวมโมโนลิทิก	160.50	292.36	389.61	33.26
9	400110	น้ำยาง	114.12	129.98	262.97	102.31
10	100630	ข้าว	219.10	184.53	260.82	41.34

ที่มา World Trade Atlas และสำนักส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ทางการค้า
กรมการค้าต่างประเทศ

งานวิจัยคือหัวใจของ

Thammasat University

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

สินค้านำเข้าจากจีน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ส่วนประกอบของเครื่องจักร 2) เครื่องส่งวิทยุ โทรศัพท์ หรือโทรศัพท์ 3) ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปทำด้วยเหล็ก 4) เครื่องประมวลผลแบบดิจิทัล 5) สายอากาศ

ตารางแสดงรายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้าสินค้าเงินของไทย

(หน่วย: ล้านบาทเหรียญ สรอ.)

ลำดับ	พิกัด	รายการ	มูลค่าการส่งออก			อัตราการขยายตัว จากปี 2005
			2004	2005	2006	
1	847330	ส่วนประกอบของเครื่องจักร	693.63	996.08	1,198.66	20.34
2	852520	เครื่องส่งวิทยุ โทรศัพท์หรือ โทรศัพท์	402.83	696.01	832.42	19.60
3	720712	ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปทำด้วย เหล็ก	227.23	375.48	315.07	-16.09
4	847130	เครื่องประมวลผล แบบดิจิทัล	90.49	204.09	311.61	52.68
5	852990	สายอากาศ	58.25	136.08	254.62	87.11
6	710692	เงินแท่ง	150.43	193.62	226.51	16.99
7	720711	ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปทำด้วย เหล็ก	121.24	149.53	214.82	43.66
8	847160	หน่วยรับเข้า, ส่งออก เครื่องประมวลผล	144.42	195.27	210.57	7.84
9	854229	วงจรรวมโมโนลิติก	110.07	246.31	179.55	-27.10
10	732690	ของใช้ที่ทำด้วยเหล็กหรือ เหล็กกล้า	96.96	118.19	176.50	49.33

ที่มา

World Trade Atlas และสำนักส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ทางการค้า

ดร.อัชกรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบัน

กรมการค้าต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะมีการลดภาษีนำเข้าให้แก่อัตราตามข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและจีนแต่ในทางปฏิบัติการค้าระหว่างไทยกับจีนยังต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคนานัปการที่เรียกว่า “มาตรการกีดกันการค้าที่ไม่ใช่ภาษี” (Non-tariff Barriers: NTBs) โดยเฉพาะปัญหาและอุปสรรคในระดับมณฑลของจีนซึ่งมีความซับซ้อน เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ (อันดับ 3 ของโลก) ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร (ไม่รวมไต้หวัน ฮองกง และมาเก๊า) แต่ละมณฑลก็มีขนาดใหญ่ และมีประชากรจำนวนมาก โดยเฉพาะบางมณฑลของจีนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าเศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ (ในแง่ GDP) ได้แก่ มณฑลกว่างตง (กวางตุ้ง) เจียงซู และซานตง

จีนไม่ใช่ตลาดเดียว

แท้จริงแล้ว ตลาดของจีนไม่ใช่ตลาดเดียว (Single Market) หากแต่เป็นตลาดที่มีลักษณะเฉพาะและหลากหลายในแต่ละภูมิภาค/มณฑล (Fragmented Markets) เช่น มีความแตกต่างของระดับรายได้ รสนิยม และอุปนิสัย และโครงสร้างทรัพยากร การผลิตสินค้า ตลอดจนกฎระเบียบปลีกย่อยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าและการลงทุน ที่สำคัญ รัฐบาลระดับมณฑลของจีนมีอำนาจในการบริหารจัดการค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในด้านการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ตามระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (Decentralization) นอกจากนี้ ในบางมณฑลมีการกีดกันทางการค้าระหว่างกัน (Local Protectionism) รวมทั้งมีอุปสรรคและมาตรการกีดกันสินค้าจากต่างประเทศ ทั้งหมดนี้ล้วนทำให้การเข้าสู่ตลาดในระดับมณฑลจีนของสินค้าไทยเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อัภรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

2.2 ความเป็นมาของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ตุลาคม ค.ศ.2000	ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ 32 ณ จังหวัดเชียงใหม่ มีมติให้ศึกษาการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนกับเอเชียตะวันออก ได้แก่ อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น และอาเซียน-เกาหลี
พฤศจิกายน ค.ศ.2000	นายกรัฐมนตรีจู หลง จี (Zhu Rong Ji) ของจีนได้เสนอในที่ประชุมผู้นำอาเซียน-จีน (ASEAN-China Summit) ให้มีการศึกษาผลกระทบจากการที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิก WTO และเสนอแนะมาตรการที่จะส่งเสริมความร่วมมือ และการรวมกลุ่มของอาเซียนและจีนรวมถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกลุ่มการค้าเสรีระหว่างกัน เนื่องจากจีนต้องการลดความกังวลของอาเซียน ในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน โดยให้นำเสนอผลการศึกษาต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน-จีนครั้งต่อไป (พฤศจิกายน ค.ศ.2001)
มีนาคม ค.ศ.2001	ที่ประชุมคณะกรรมการร่วมอาเซียน-จีน ด้านการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ASEAN China Joint Committee on Trade and Economic Cooperation) ครั้งที่ 3 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีมติให้จัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญของอาเซียนและจีนด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Expert Group on Economic Cooperation: EGEC) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐบาลและนักวิชาการเพื่อดำเนินการตามมติของที่ประชุมผู้นำอาเซียน-จีน ซึ่งคณะผู้เชี่ยวชาญฯ ได้จัดทำร่างเอกสารการศึกษาเรื่องดังกล่าวแล้ว และได้เสนอผลสรุป รวมทั้งข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณาโดยมีประเด็นสำคัญในข้อเสนอแนะ คือ ให้มีการจัดตั้งกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน-จีน ภายในระยะเวลา 10 ปี

งานวิจัยคือหัวใจของ
Thammasat University

ดร.อัชกรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

พฤศจิกายน ค.ศ.2001	<p>ประชุมผู้นำอาเซียน-จีน (ASEAN - China Summit) วันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 ณ กรุงบันดาร์เสรี เบกาวัน ประเทศบรูไนฯ เห็นชอบต่อกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน และการจัดตั้งกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน-จีน ภายใน 10 ปี โดยให้คำนึงถึงระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่แตกต่างกันใน กลุ่มอาเซียน ทั้งนี้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีควรรวมเรื่องการให้สิทธิประโยชน์ ระหว่างกันในด้านที่มีความพร้อมก่อนการเปิดเสรีการค้า (Early Harvest) ในสินค้าและบริการที่จะหารือร่วมกัน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับจีนในลำดับสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) เกษตรกรรม 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) การลงทุน และ 5) การพัฒนาลุ่มน้ำโขง โดยให้มีการหารือร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และนักวิชาการต่อไป</p>
พฤศจิกายน ค.ศ.2002	<p>ผู้นำอาเซียนและจีนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economic Cooperation) เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ.2002 ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา กรอบความตกลงดังกล่าวเป็นข้อผูกพันทางกฎหมายระหว่างอาเซียน-จีน สำหรับการดำเนินเจรจาต่อไป โดยมีลักษณะเป็น กรอบกว้าง (Comprehensive) ครอบคลุมเรื่องสำคัญๆ เช่น เรื่องการค้า สินค้า การบริการ การลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการเปิดเสรีและความร่วมมือด้านต่างๆ</p>
ตุลาคม ค.ศ.2003	<p>ประเทศไทยและจีนได้มีการเร่งลดภาษีผักและผลไม้ในพิกัด 07 และ 08 ให้ เหลือร้อยละ 0</p>
มกราคม ค.ศ.2004	<p>อาเซียนและจีนตกลงให้มีการลดภาษีสินค้าส่วนแรก (Early Harvest Programme, EHP) ภายใต้พิกัดอัตราศุลกากร HS 01-08 ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรก่อน โดยเริ่มต้นลดภาษีในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2004 และลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2006</p>

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

กรกฎาคม ค.ศ.2005	เริ่มมีการลดภาษีในหมวดหมู่อสังหาริมทรัพย์ (Normal Track) ในวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ.2005 โดยการแบ่งการลดออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ประเภท Normal Track I ซึ่งจะลดภาษีเป็น 0 ภายใน 5 ปี (ค.ศ.2010) และประเภท Normal Track II ซึ่งจะลดภาษีเป็น 0 ภายใน 7 ปี (ค.ศ.2012) ทั้งในส่วนของประเทศไทยและจีนไม่เกิน 150 รายการ
กรกฎาคม ค.ศ.2007	เริ่มดำเนินการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 1 ของประเทศไทยและจีนภายใต้กรอบการเจรจาการค้าบริการอาเซียน - จีน

ที่มา รวบรวมจาก

1. หนังสือ "เปิดประตูมังกร เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน", กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
2. บทความ "เขตการค้าเสรี ไทย - จีนผลกระทบต่อการค้าส่งออกสินค้าไทย", นางสาวรุ่งนภา บุญยะนันท์, สำนักมาตการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป กรมการค้าต่างประเทศ

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ด้านการค้าสินค้า

ได้มีการแบ่งประเภทของสินค้าตามระยะเวลาการลดภาษี ออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

(1.) การลดภาษีสินค้าส่วนแรก (Early Harvest Programme)

อาเซียนและจีนตกลงให้มีการลดภาษีสินค้าส่วนแรก (Early Harvest Programme, EHP) ภายใต้ พิกัดอัตราศุลกากร HS 01-08 ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรและสินค้าเฉพาะ (Specific Products) จำนวน 2 รายการ ได้แก่ ถ่านหินแอนทราไซต์และถ่านหิน เซมิโค้ก ก่อน โดยเริ่มต้นการลดภาษีในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2004 และลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2006 ที่ผ่านมา

โดยสินค้าในพิกัดอัตราศุลกากรตอนที่ 01-08 ซึ่งประเทศสมาชิกทุกประเทศต้องลดอัตราภาษีสินค้าดังกล่าวทั้งหมด โดยสินค้าเกษตรในพิกัดอัตราศุลกากรตอนที่ 01-08 มีรายละเอียดดังนี้

HS 01	สัตว์มีชีวิต เช่น เต่าและตะพาบน้ำ สุนัข เป็นต้น
HS 02	เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ เช่น เนื้อไก่/หมูแช่แข็ง เนื้อสัตว์อื่นๆ เป็นต้น
HS 03	ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสเตเชียโมลลัส และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ เช่น กุ้งแช่แข็ง ปลาหมึก ปลาแช่แข็ง เป็นต้น
HS 04	ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น เช่น โยเกิร์ต นมและครีมเข้มข้น เป็นต้น
HS 05	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น เช่น ขนแข็งที่ใช้สำหรับยัดได้หรือขนอ่อน รวมถึงผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้ในทางเภสัชกรรม เป็นต้น
HS 06	ต้นไม้และพืชอื่นที่มีชีวิต หัว ราก และสิ่งที่คล้ายกัน ดอกไม้และใบไม้ที่ใช้ประดับ เช่น ดอกกล้วยไม้สดที่ใช้ประดับ เป็นต้น
HS 07	พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้ เช่น มันสำปะหลัง พืชผักแช่เย็น

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ	พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น
---------------------	-----------------------

HS 08	ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้จำพวกส้มหรือเปลือกแดง เช่น ลำไยแห้ง/สด สับปะรด มะละกอก เป็นต้น
-------	--

อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตรที่มีโควตาภาษีตามข้อผูกพัน WTO เช่น หอมหัวใหญ่ กระเทียม มันฝรั่ง มะพร้าวและลำไยแห้ง จะมีการลดภาษีเป็นศูนย์เฉพาะภาษีในโควตาเท่านั้น ส่วนที่นำเข้าเกินโควตาจะเสียอัตราภาษีนอกโควตาตามปกติ

(2.) สินค้าปกติ (Normal Products)

รายการสินค้าปกติจะครอบคลุมสินค้าเกือบทุกรายการ นอกเหนือไปจากสินค้า EHP ที่ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในทุกรายการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2006 ที่ผ่านมา โดยประเทศไทยและประเทศจีนจะเริ่มลดภาษี หรือเริ่มเปิดเสรีสินค้าปกติในวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ.2005 และจะลดภาษีลงเป็นลำดับจนเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2010

โดยประเทศจีนจะแบ่งสินค้าตามอัตราภาษีที่เก็บจริงจากประเทศสมาชิก WTO (MFN Applied Rate) ณ วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2003 เป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีขั้นตอนการลด/เลิกภาษีต่างกัน สินค้าที่มีอัตราภาษีสูงจะลดภาษีเป็นร้อยละ 0 ซ้ำกว่าสินค้าที่มีอัตราภาษีต่ำอยู่แล้ว ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ (ในกลุ่มอาเซียนเดิม ซึ่งประเทศไทยอยู่ในกลุ่มดังกล่าว) สามารถมีรายการสินค้าที่ได้รับความยืดหยุ่น ให้ลดภาษีได้ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2012 ไม่เกิน 150 รายการ

นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการลดภาษีดังกล่าวแล้ว ประเทศสมาชิกยังมีข้อผูกพันเพิ่มเติมที่ต้องปฏิบัติในการดำเนินการลด/เลิกภาษีสินค้าปกติ ดังนี้

1. ต้องลดภาษีสินค้าปกติ อย่างน้อยร้อยละ 40 ของสินค้าปกติทั้งหมด ให้มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2005 ต่อมาประเทศจีนได้แจ้งว่า จะขอเวลาในการเริ่มต้นลดภาษีเป็นวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ.2005

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ... ต้องลดภาษีสินค้าปกติอย่างน้อยร้อยละ 60 ของสินค้าปกติทั้งหมด ให้มีอัตราภาษีร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2007

3. ให้มีสินค้าไม่เกิน 150 รายการ สามารถลดภาษีเป็นร้อยละ 0 ได้ภายในปี ค.ศ.2012

ตารางแสดงตัวอย่างประเภทสินค้าประเภทสินค้าปกติ และอัตราการลดภาษีของประเทศจีนตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน					
หมวดหมู่สินค้า	ตัวอย่างประเภทสินค้า	อัตราภาษีตามข้อตกลง (%)			
		ค.ศ.2005	ค.ศ.2007	ค.ศ.2010	ค.ศ.2012
หมวด I (MFN \geq 20%)	- ดินสอ - ไฟแช็กแบบพกพา บรรจุ แก๊ส ทั้งประเภทที่เติมซ้ำได้ และเติมซ้ำไม่ได้	20	12	5	0
หมวด II (15% \leq MFN < 20%)	- อุปกรณ์เสริมชนิดนิกายใน รถยนต์ - หลอดไฟ	15	8	5	0
หมวด III (10% \leq MFN < 15%)	- สตาร์ชทำจากมันปะหลัง - สิ่งสกัดจากมอลต์และ อาหารปรุงแต่งที่ปนนม สำหรับใช้เลี้ยงทารก - ส่วนประกอบอื่นๆของ นาฬิกาชนิดคล็อกหรือ ชนิดวอตซ์	10	8	5	0
หมวด IV (5% < MFN < 10%)	- ทับทิม แชนไฟร์และมรกต - เพอร์นิเจอร์ไม้, เหล็ก	5	5	0	0
หมวด V (MFN \leq 5%)	- อุปกรณ์และเครื่องใช้ ในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ - ตัวหล่อแบบ (Mould) สำหรับยางหรือพลาสติก	คงอัตราภาษี		0	0

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัย

ดร.อักรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

(3.) สินค้าอ่อนไหว (Sensitive Products)

สำหรับสินค้าที่ประเทศสมาชิกยังไม่พร้อมจะลดภาษี และต้องการเวลาในการปรับตัวนานกว่า จะกำหนดให้เป็นสินค้าอ่อนไหว โดยกำหนดเงื่อนไขเพดานสินค้าอ่อนไหว เพื่อจำกัดจำนวนสินค้าดังกล่าว ดังนี้

1. ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม (ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มดังกล่าว) และจีน มีรายการสินค้าอ่อนไหวได้ไม่เกิน 400 รายการ (พิกัดฯ 6 หลัก) และ
2. มูลค่าการนำเข้าของรายการสินค้าอ่อนไหวทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 10 ของมูลค่าการนำเข้ารวม

สินค้าอ่อนไหวจะเริ่มลดอัตราภาษีต่ำกว่าสินค้าปกติ โดยจะลดภาษีมาอยู่ที่ระดับไม่เกินร้อยละ 20 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2012 และจะลดเป็นร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2018

ตัวอย่างสินค้าอ่อนไหวของจีน		
ประเภทสินค้า	พิกัด	อัตราภาษีนำเข้า ณ วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 (%)
Polyethylene Terephthalate	3907601X	9.7
น้ำมะพร้าว	20098011	10
สับปะรดแปรรูป	2008020XX	15

ที่มา จากการเทียบรายการสินค้าอ่อนไหวของประเทศจีน, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

(4.) สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive Products)

ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม (ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มดังกล่าว) และจีน ต้องจำกัดรายการสินค้าอ่อนไหวสูงไม่เกิน 100 รายการ หรือร้อยละ 40 ของจำนวนรายการสินค้าอ่อนไหว แล้วแต่ว่าเงื่อนไขใดส่งผลให้มีรายการสินค้าอ่อนไหวสูงน้อยกว่า

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของสถาบันฯ สำหรับการลดภาษีของสินค้าอ่อนไหวสูง กำหนดให้ลดภาษีมาอยู่ที่อัตราไม่เกินร้อยละ 50 ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2015

ตัวอย่างสินค้าอ่อนไหวสูงของจีน		
ประเภทสินค้า	พิกัด	อัตรารภาษีนำเข้า ณ วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 (%)
Polyethylene	3901XXXX	10.3
ยางพารา	4001XXXX	20

ที่มา จากการเทียบรายการสินค้าอ่อนไหวสูงของประเทศจีน, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ข้อสังเกตรายการสินค้าในรายการสินค้าอ่อนไหวและรายการสินค้าอ่อนไหวสูงของจีน

จากการพิจารณาสัดส่วนของสินค้าแต่ละกลุ่มในรายการสินค้าอ่อนไหวและสินค้าอ่อนไหวสูง จะช่วยให้เราทราบถึงโอกาสของสินค้าในแต่ละประเภทสินค้าที่มีการส่งไปขายยังประเทศจีน เมื่อทำการวิเคราะห์สินค้าที่ประเทศจีนให้การปกป้องแล้วนั้น จะเห็นว่าส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 50 ประเทศจีนให้การปกป้องอุตสาหกรรมกระดาษ ไม้ (ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในอุตสาหกรรมกระดาษ) และยานยนต์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากจีนนำเข้ากระดาษและไม้จากญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และรัสเซียเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาเซียนเองก็มีความสามารถในการแข่งขันของสินค้ากระดาษสูงเช่นกัน แต่จีนยังคงต้องการการปกป้องการนำเข้าให้มาจากญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และรัสเซียเพื่อความสัมพันธ์ทางการค้าต่อไป

ด้านการค้าบริการ

อาเซียนและจีนได้ตกลงจะเปิดเสรีด้านการค้าบริการให้ก้าวหน้ามากขึ้น (Progressively Liberalization) ซึ่งสถานการณ์ล่าสุดที่จะมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2007 นั้น เป็นการดำเนินการตามข้อเสนอผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 1 ภายใต้กรอบการเจรจาการค้าบริการอาเซียน – จีน โดยมีเนื้อหาภาคบริการที่ประเทศจีนจะเปิดเสรีโดยสรุปดังตารางต่อไปนี้

สรุปข้อเสนอผูกผันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 1 ของ จีน
ภายใต้กรอบการเจรจาการค้าบริการอาเซียน – จีน

รายการบริการที่เสนอ(GATS+)	เงื่อนไขการเปิดตลาด
<p>1. บริการด้านธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการคอมพิวเตอร์และที่เกี่ยวข้อง - บริการด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ - บริการด้านธุรกิจอื่น (บริการวิจัย การตลาด บริการปรึกษาด้านการจัดการ บริการจัดหาบุคลากร บริการทำความสะอาดอาคาร บริการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ การรับจ้างพิมพ์บรรจุภัณฑ์ บริการล่ามและการแปล <p>2. บริการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บริการสิ่งแวดล้อม</p> <p>ยกเว้นการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการตรวจสอบแหล่งมลภาวะ</p>	<p>รายการที่เสนอทางด้านซ้ายมือ จะมีระดับการเปิดตลาดโดยทั่วไปดังนี้</p> <p>1. การให้บริการแบบข้ามพรมแดน (Mode1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีข้อจำกัด บริการคอมพิวเตอร์และที่เกี่ยวข้อง บริการด้านธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการปรึกษาด้านการจัดการ บริการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ บริการล่ามและการแปล บริการให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม - ไม่ผูกผัน บริการวิจัยการตลาด บริการจัดหาบุคลากร บริการด้านกีฬา - มีข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด สำหรับระบบการจองตั๋วเครื่องบินทางคอมพิวเตอร์ <p>2. การเดินทางไปบริโภคในต่างประเทศ (Mode2)</p> <p>ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้น ไม่ผูกผันในการวิจัยการตลาด บริการจัดหาบุคลากร การรับจ้างพิมพ์บรรจุภัณฑ์ บริการขนส่งทางบก (ผู้โดยสาร)</p> <p>3. การเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจ (Mode3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัทที่มีสัดส่วนหุ้นต่างชาติ 100% บริการคอมพิวเตอร์ บริการด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ บริการทำความสะอาดอาคาร การรับจ้างพิมพ์บรรจุภัณฑ์ บริการล่ามและการแปล บริการ (เฉพาะโครงการก่อสร้าง 4 ประเภท) บริการสิ่งแวดล้อม บริการด้านกีฬา - บริษัทในเครือ (Subsidiaries) มีสัดส่วนหุ้นต่างชาติได้ 100% บริการปรึกษาด้านการจัดการ บริการขนส่งทางบก (สินค้า) และซ่อมบำรุง บริการโกดังและคลังสินค้า บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้า

งานวิจัยคือหัวใจของ

รายการบริการที่เสนอ(GATS+)	เงื่อนไขการเปิดตลาด
<p>4. บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรมและกีฬา</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการด้านกีฬา(ไม่รวมกอล์ฟ) <p>5. บริการขนส่ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการขนส่งทางอากาศ ช่อมบำรุงเครื่องบิน ระบบการจอดตัวเครื่องบินทางคอมพิวเตอร์ - บริการขนส่งทางบก (รถยนต์และรถไฟขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร ช่อมบำรุง) - บริการสำรองสำหรับการขนส่งในทุกรูปแบบ (บริการโกดังและคลังสินค้า บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้า) 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมร่วมทุน (สัดส่วนหุ้นต่างชาติไม่น้อยกว่า 25%) บริการวิจัยการตลาด บริการปรึกษาด้านการจัดการ (เฉพาะโครงการที่ไม่ใช่การก่อสร้าง) บริการจัดหาบุคคลากร บริการที่เกี่ยวกับการถ่ายภาพ บริการก่อสร้าง บริการสิ่งแวดล้อม - สัดส่วนหุ้นต่างชาติมากกว่าได้ บริการซ่อมบำรุงเครื่องบินและระบบการจอดตัวเครื่องบินทางคอมพิวเตอร์ – ผู้ถือหุ้นจีนต้องมีอำนาจควบคุม บริการขนส่งทางบก(ผู้โดยสาร) - สัดส่วนหุ้นต่างชาติไม่เกิน 49% บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้า- ต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปีติดต่อกัน ทั้งนี้ไม่ผูกผันการจัดตั้งสาขาในจีน ยกเว้น บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าที่ดำเนินการแล้วอย่างน้อย 1 ปี - ต้องผ่านการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ บริการวิจัยการตลาด บริการปรึกษาด้านการจัดการ บริการจัดหาบุคคลากร การรับจ้างพิมพ์บรรจุภัณฑ์ บริการด้านกีฬา ระบบจอดตัวเครื่องบินทางคอมพิวเตอร์ บริการขนส่งทางบก (ผู้โดยสาร) <p>4. ให้นักลงทุนต่างชาติ (Mode4) เข้ามาทำงานได้สำหรับประเภท</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้รับการโอนย้ายเข้ามาทำงาน ในสำนักงานตัวแทนหรือสาขาของบริษัท ไม่เกิน 3 ปี - ผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นลูกจ้างระดับสูง ระยะเวลาตามสัญญาว่าจ้างแต่ไม่เกิน 3 ปี - พนักงานขาย ไม่เกิน 90 วัน

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

งานวิจัยคือหัวใจของ
ความสำเร็จ

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ด้านการลงทุน

ประเทศจีนและสมาชิกกลุ่มอาเซียนตกลงจะให้มีการส่งเสริมการลงทุน (Investment Regime) ที่แข่งขันเปิดกว้าง และมีความโปร่งใส โดยได้มีการเพิ่มเติมให้ครอบคลุมเรื่องการปกป้องการลงทุน (Protection of Investment) ด้วย

ทั้งนี้การเจรจาเปิดเสรีด้านบริการและการลงทุนได้เริ่มต้นในปี ค.ศ.2003 และจะให้การเจรจาเสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด ซึ่งสถานการณ์ล่าสุดยังไม่มีควมคืบหน้าในการเจรจามากนัก เนื่องจากประเทศจีนไม่ได้มีความกระตือรือร้นในการเปิดเสรีในด้านดังกล่าวมากนัก

โดยประเทศจีนสนใจที่จะเปิดเสรีด้านการลงทุนกับประเทศสมาชิกอาเซียนใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม, ด้านป่าไม้, ด้านประมง, ด้านเหมืองแร่ และด้านเกษตรกรรม

2.3.4 บทบัญญัติอื่นนอกจากมาตรการทางด้านภาษี¹

นอกจากรูปแบบการลด/เลิกภาษีแล้ว ความตกลงการค้าสินค้าระหว่างอาเซียน-จีนยังมีบทบัญญัติอื่นซึ่งเป็นข้อผูกพัน และพันธกรณีที่สมาชิกทุกประเทศต้องปฏิบัติตาม สาระสำคัญของความตกลงการค้าสินค้าภายใต้กรอบการเปิดเสรีอาเซียน-จีน มีดังนี้

(1) การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติในการเก็บภาษีภายในและกฎระเบียบภายในประเทศ

ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติในการเก็บภาษี และกฎระเบียบภายในต่อสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศสมาชิกอื่น คือ หลังจากการเก็บภาษีนำเข้าแล้ว การเก็บภาษีภายใน รวมทั้งกฎระเบียบภายในที่ใช้ต่อสินค้านั้นต้องไม่แตกต่างจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตภายใน ประเทศ

¹ หนังสือ “เปิดประตูมังกร เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน” , กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
หน้า 23-25

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบัน

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

(2) กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin, ROO)

สินค้าที่จะได้รับสิทธิการลดภาษีภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะต้องได้แหล่งกำเนิดสินค้าตามคุณสมบัติ ดังนี้

1. สินค้าซึ่งมีคุณสมบัติของ Wholly-obtained Goods ได้แก่

พืชและผลิตภัณฑ์จากพืชที่เก็บเกี่ยวหรือรวบรวมได้ในอาณาเขตดินแดนของประเทศนั้น

สัตว์มีชีวิตที่เกิดและเติบโตในอาณาเขตดินแดนของประเทศนั้น

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์มีชีวิตซึ่งกล่าวถึงในข้อ 1.2

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากล่า ตก เพาะเลี้ยง ในอาณาเขตดินแดนของประเทศนั้น

สินค้าแร่ต่างๆ และสารต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งไม่รวมอยู่ในข้อ 1.1 ถึง 1.4 ที่สกัดหรือได้มาจากดิน น้ำ พื้นทะเลหรือใต้พื้นทะเลของประเทศนั้น

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากน้ำ พื้นทะเล หรือใต้พื้นทะเลภายนอกอาณาเขตทางน้ำ (Territorial Water) ของประเทศนั้น โดยประเทศนั้นจะต้องมีสิทธิในการใช้ประโยชน์จากน้ำ พื้นทะเล และใต้พื้นทะเลตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์จากการจับปลาทะเลและสินค้าทางทะเลอื่นๆ ที่ได้มาจาก High Sea (พื้นที่ทะเลที่อยู่นอกเหนือจากเขตน่านน้ำของแต่ละประเทศ) โดยเรือที่ขึ้นทะเบียนกับประเทศนั้น หรือติดธงของประเทศนั้นๆ

สินค้าแปรรูปและ/หรือทำขึ้นบนเรือที่ขึ้นทะเบียนกับประเทศนั้นๆ หรือติดธงเรือของประเทศนั้น เฉพาะสินค้าที่กล่าวถึงในข้อ 1.7

สิ่งของต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้ แต่ไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้งานได้ตามเดิม หรือนำมาซ่อมแซมเพื่อใช้งานได้ใหม่ได้ หรือเหมาะที่จะกำจัดทิ้ง หรือนำเอาวัตถุเดิมมาซ่อมให้อยู่ในสภาพเดิม หรือเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

ผลิตภัณฑ์ซึ่งได้มาหรือผลิตขึ้นในประเทศสมาชิกทั้งหมด จากผลิตภัณฑ์ที่กล่าวถึงในหัวข้อ 1.1-1.9

งานวิจัยคือหัวใจของ
Thammasat University

ดร.อัภรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

2. สินค้าซึ่งไม่มีคุณสมบัติของ Wholly-produced or Obtained

ภายใต้ความตกลงนี้ อาเซียนและจีนได้ตกลงมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ภายในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 โดยสามารถนำมูลค่าของวัตถุดิบจากทุกประเทศสมาชิกมารวมกันได้ โดยสูตรสำหรับการคำนวณ คือ

$$\frac{\text{Value of Non-ACFTA materials} + \text{Value of Materials of Undetermined Origin}}{\text{FOB Price}} \times 100\% \leq 60\%$$

Value of Non-ACFTA Materials = มูลค่าของวัตถุดิบที่ได้มาจากประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกอาเซียนหรือจีน

Value of Materials of Undetermined Origin = มูลค่าของวัตถุดิบที่ไม่สามารถระบุแหล่งที่มาได้ โดยราคา CIF (ราคาต้นทุนสินค้า+ค่าประกัน+ค่าขนส่ง)

FOB Price = ราคาสินค้าตาม FOB (Free on board)

3. สินค้าที่มีกฎแหล่งกำเนิดสินค้าเฉพาะของแต่ละสินค้า (Product Specific Rules: PSR)

เนื่องจากมีสินค้าบางรายการที่อาจมีเกณฑ์การใช้วัตถุดิบภายในประเทศไม่ถึงร้อยละ 40 ประเทศไทยจึงผลักดันให้มีการเจรจาเรื่องกฎแหล่งกำเนิดสินค้าเฉพาะของแต่ละสินค้า (Product Specific Rules, PSR) ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการเจรจาว่า จะมีสินค้าใดบ้างที่สามารถใช้กฎดังกล่าว

โดยสถานการณ์ล่าสุดในการเจรจาเรื่อง กฎแหล่งกำเนิดของสินค้าเฉพาะ (Product Specific Rules: PSR) สำหรับบางสินค้า ตกลงกันได้ในส่วนสินค้ากลุ่มแรก (First Package) 472 รายการ ส่วนใหญ่เป็นสิ่งทอ และสินค้ากลุ่มที่สอง 90 รายการ เช่น ของปรุงแต่งจากไขมัน ปลาแปรรูป (ยกเว้นทูน่า พิกัด 160414) ไอศกรีม ไข่มุก รองเท้า และสแตนเลสสตีล เป็นต้น

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อักษรสวี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

(3.) **การปรับเปลี่ยนแก้ไขสิทธิประโยชน์**

ประเทศสมาชิกใดสามารถเจรจาทำความตกลงกับประเทศสมาชิกอื่นเพื่อแก้ไขหรือยกเลิกสิทธิประโยชน์ที่ตนได้ให้ไว้ได้ โดยอาจมีการเจรจาเรื่องการชดเชยการแก้ไขหรือยกเลิกสิทธิประโยชน์ดังกล่าว

(4.) **การปฏิบัติตามกฎระเบียบของ WTO**

ประเทศสมาชิกกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะปฏิบัติตามกฎและหลักเกณฑ์ของ WTO รวมถึงเรื่องมาตรการที่มีใช้ภาษี การกีดกันทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการอุดหนุนและตอบโต้การอุดหนุน มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา

(5.) **การจำกัดปริมาณการนำเข้า และการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี**

ประเทศสมาชิกจะดำเนินการไม่ให้มีการจำกัดปริมาณการนำเข้า ที่ขัดกับกฎของ WTO และจะแจ้งข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีอื่น เพื่อที่จะยกเลิก โดยประเทศสมาชิกทุกประเทศจะกำหนดกรอบเวลาเพื่อยกเลิกข้อกีดกันที่มีใช้ภาษีร่วมกัน.

(6.) **มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures)**

ในกรณีที่มีปริมาณสินค้าจากประเทศสมาชิกอื่นทะลักเข้ามาในประเทศสมาชิกหนึ่ง จากผลของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน และก่อให้เกิดหรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรง ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องของกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน-จีนได้

ระยะเวลาที่จะใช้มาตรการปกป้องของกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน-จีนได้ คือ วันที่ความตกลงการค้าสินค้านี้มีผลบังคับใช้ (1 มกราคม ค.ศ.2005) จนถึงระยะเวลา 5 ปี หลังจากวันสิ้นสุดของการยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของสินค้านั้นๆ และหากมีการใช้มาตรการปกป้อง จะใช้วิธีขึ้นภาษีนำเข้าของสินค้าที่ได้รับผลกระทบให้เท่ากับภาษีทั่วไปที่เก็บจากประเทศสมาชิก WTO ในช่วงเวลาเดียวกับที่ใช้มาตรการปกป้อง

(7.) **การเร่งพันธกรณี**

ประเทศสมาชิกสามารถตกลงร่วมกันที่จะเร่งรัดการดำเนินการเปิดเสรีการค้าสินค้าให้เร็วขึ้นกำหนดไว้เดิม

งานวิจัยคือหัวใจของ

Thammasat University

ดร.อักรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

(8.) **ข้อยกเว้นทั่วไป และข้อยกเว้นทางความมั่นคง**

ประเทศสมาชิกสามารถดำเนินมาตรการที่ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อปกป้องคุ้มครองชีวิต สุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช สมบัติของชาติ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนการดำเนินการปกป้องความมั่นคงของประเทศ

(9.) **การยอมรับสถานการณ์เป็นระบบตลาดของจีน (Full Market-Economy Status ใน WTO)**

ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ ยอมรับสถานะระบบตลาดของจีนใน WTO และสละสิทธิการใช้มาตรการเยียวยาทางการค้าพิเศษ ที่จีนผูกพันไว้กับ WTO เมื่อเข้าเป็นสมาชิก และเป็นมาตรการที่ประเทศสมาชิก WTO อื่น สามารถใช้กับจีนได้ฝ่ายเดียว คือ มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ต่อต้านการอุดหนุน (Anti-dumping and Countervailing Measures) มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures) และมาตรการปกป้องสิ่งทอ

(10.) **การทบทวนความตกลงทางการค้า**

รัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียนและจีน หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง จะทบทวนความตกลงเป็นระยะ เพื่อพิจารณาให้มีการเปิดเสรีการค้าสินค้ามากขึ้น และในปีค.ศ.2008 ประเทศสมาชิกจะทบทวนรายการสินค้าอ่อนไหว โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงให้เปิดเสรีมากขึ้น เช่น ลดจำนวนรายการสินค้า หรือเงื่อนไขการลดภาษีของรายการสินค้าอ่อนไหว

2.4 การวิเคราะห์ประเมินผลหลังจากบังคับใช้ข้อตกลงการค้าเสรี อาเซียน-จีน

ในการวิเคราะห์ประเมินผลหลังจากบังคับใช้ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ต่อการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน จะเริ่มการวิเคราะห์จากภาพรวมสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศจีนกับกลุ่มอาเซียน และการค้าระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทย ตามลำดับ

2.4.1 โครงสร้างและรูปแบบการค้าระหว่างประเทศของจีน

(1) การส่งออกสินค้าของประเทศจีน

จีนมีการส่งออกสินค้าไปยังโลกในปี ค.ศ.2006 มูลค่าประมาณ 969,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยสินค้าที่มีการส่งออกมากที่สุดคือ สินค้าในหมวดเครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 85) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23 รองลงมาคือสินค้าในหมวดเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 84) ประมาณร้อยละ 19 ของมูลค่าการส่งออกของประเทศจีนไปยังโลก

HS	รายการ	มูลค่า (พันล้านเหรียญ สรอ.)	อัตราการเติบโต จากปี 2005 (%)
85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	227.4	32.0
84	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักรและส่วนประกอบ	186.6	24.7
61,62	เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม	88.6	34.5
72,73	เหล็กและเหล็กกล้า	51.9	52.2
90	ทัศนูปกรณ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์	32.6	28.0
94	เฟอร์นิเจอร์	28.0	25.0
28,29	เคมีอินทรีย์และอนินทรีย์	23.2	21.5
95	ของเล่นและเกมส์	22.6	18.4
87	ยานยนต์และชิ้นส่วนารถไฟ	22.4	34.8
39	พลาสติก	22.2	25.0

ที่มา: PRC General Administration of Customs, China's Customs Statistics

งานวิจัยคือหัวใจของ
ความสำเร็จ

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

สำหรับประเทศที่จีนส่งออกมากที่สุดในปี 2006 ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.0 รองลงมาคือ สหภาพยุโรป ฮังการ และญี่ปุ่น ตามลำดับ โดยประเทศจีนมีการส่งออกไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนประมาณร้อยละ 7

ลำดับที่	ประเทศ	มูลค่า (พันล้านเหรียญ สหรัฐ.)	สัดส่วน (%)
1	สหรัฐอเมริกา	203	21.0
2	สหภาพยุโรป	182	18.8
3	ฮ่องกง	155	16.0
4	ญี่ปุ่น	92	9.5
5	อาเซียน	71	7.4
6	เกาหลีใต้	44	4.6
7	ไต้หวัน	21	2.1
8	รัสเซีย	16	1.6
9	แคนาดา	15	1.6
10	อินเดีย	14	1.5

ที่มา: PRC General Administration of Customs, China's Customs Statistics

(2.) การนำเข้าสินค้าของประเทศจีน

ขณะที่ประเทศจีนมีการนำเข้าสินค้าจากโลกในปี ค.ศ.2006 มูลค่า 791,600 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยสินค้าที่ประเทศจีนนำเข้าสูงที่สุด คือ สินค้าในหมวดเครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 85) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.3 รองลงมา คือ สินค้าในหมวดเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 84) ประมาณร้อยละ 13.4 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากโลกของประเทศจีน

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

HS	รายการ	มูลค่า (พันล้านเหรียญ สรจ.)	อัตราการเติบโต จากปี 2005 (%)
85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณไฟฟ้า และส่วนประกอบ	219.0	25.3
84	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักรและส่วนประกอบ	109.2	13.4
27	น้ำมัน และแร่ธาตุเชื้อเพลิง	89.1	39.0
90	ทัศนูปกรณ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์	58.8	17.8
39	พลาสติก	37.8	13.6
28,29	เคมีอินทรีย์และอนินทรีย์	36.1	10.1
26	สินแร่และเศษแร่	32.2	23.6
72,73	เหล็กและเหล็กกล้า	27.0	-15.4
74	ทองแดง	17.2	33.3
87	ยานยนต์และชิ้นส่วนจากรถไฟ	17.0	38.4

ที่มา: PRC General Administration of Customs, China's Customs Statistics

สำหรับประเทศที่จีนมีการนำเข้าสินค้ามากที่สุดในปี ค.ศ.2006 โดยเป็นนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นมากเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 14.6 รองลงมา คือ สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ และกลุ่มอาเซียนตามลำดับ โดยมีการนำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนประมาณร้อยละ 11

ลำดับที่	ประเทศ	มูลค่า (พันล้านเหรียญ สรจ.)	สัดส่วน (%)
1	ญี่ปุ่น	115.7	14.6
2	สหภาพยุโรป	90.3	11.4
3	เกาหลีใต้	89.7	11.3
4	อาเซียน	89.5	11.3
5	ไต้หวัน	87.1	11.0
6	สหรัฐอเมริกา	59.2	7.5
7	ออสเตรเลีย	19.3	2.4
8	รัสเซีย	17.5	2.2
9	ซาอุดีอาระเบีย	15.1	1.9
10	บราซิล	12.9	1.6

ที่มา: PRC General Administration of Customs, China's Customs Statistics

ดร.อักรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

ความสำเร็จ

2.4.2 ประเมินการค้าระหว่างประเทศจีนกับประเทศกลุ่มอาเซียน

จากรายงาน Chinese Statistical Yearbook 2006 สถิติในปี ค.ศ.2005 สินค้าที่มีการส่งออกจากประเทศจีนไปยังกลุ่มอาเซียนมากที่สุด เป็นสินค้าในหมวดเครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 85) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28 รองลงมา คือ สินค้าในหมวดเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 84)

สำหรับการนำเข้าสินค้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนในปี ค.ศ.2005 โดยสินค้าที่ประเทศจีนนำเข้าจากประเทศกลุ่มอาเซียนมากที่สุด ได้แก่ สินค้าในหมวดเครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 85) มากที่สุดถึงร้อยละ 45 รองลงมาคือสินค้าในหมวดเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว (HS 84) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของจีนจากประเทศในกลุ่มอาเซียน

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศจีนไปยังประเทศกลุ่มอาเซียน ปี ค.ศ. 2005 ตามรายประเภทของสินค้า								
Commodity	Description	United States Dollars			% Share			% Change
		2003	2004	2005	2003	2004	2005	2005/2004
Total	All Commodity Chapters	26,454,117,672	37,151,374,109	48,243,133,308	100	100	100	29.86
85	Electric Machinery Etc; Sound Equip; Tv Equip; Pts	6,887,599,011	11,150,327,827	13,622,436,528	26.04	30.01	28.24	22.17
84	Nuclear Reactors, Boilers, Machinery Etc.; Parts	5,759,053,501	7,337,302,618	9,460,418,497	21.77	19.75	19.61	28.94
27	Mineral Fuel, Oil Etc.; Bitumin Subst;	1,792,627,182	2,009,763,559	3,379,215,181	6.78	5.41	7	68.14
72	Iron And Steel	401,117,511	1,822,643,908	2,557,671,779	1.52	4.91	5.3	40.33
90	Optic, Photo Etc, Medic Or Surgical Instrments Etc	566,605,066	892,962,562	1,804,209,997	2.14	2.4	3.74	102.05
61	Apparel Articles And Accessories, Knit Or Crochet	717,608,661	894,427,873	1,115,995,464	2.71	2.41	2.31	24.77
73	Articles Of Iron Or Steel	443,041,714	693,760,174	1,091,562,461	1.67	1.87	2.26	57.34
87	Vehicles, Except Railway Or Tramway, And Parts Etc	559,878,484	799,239,984	935,709,994	2.12	2.15	1.94	17.07
29	Organic Chemicals	448,004,786	614,750,714	808,666,112	1.69	1.65	1.68	31.54
39	Plastics And Articles Thereof	390,089,892	591,879,664	769,700,407	1.47	1.59	1.6	30.04

ที่มา: Global Trade Atlas, 2006

ตารางแสดงมูลค่าการนำเข้าของประเทศจีนกับประเทศกลุ่มอาเซียนตามรายประเภทสินค้า

Commodity	Description	United States Dollars			% Share			% Change
		2003	2004	2005	2003	2004	2005	2005/2004
Total	All Commodity Chapters	45,688,415,892	60,227,432,164	72,140,182,971	100	100	100	19.78
85	Electric Machinery Etc; Sound Equip; Tv Equip; Pts	17,204,154,295	24,808,175,621	32,554,943,444	37.66	41.19	45.13	31.23
84	Nuclear Reactors, Boilers, Machinery Etc.; Parts	8,172,418,290	9,970,413,443	12,502,830,376	17.89	16.55	17.33	25.4
27	Mineral Fuel, Oil Etc.; Bitumin Subst; Mineral Wax	4,751,181,755	5,857,047,315	5,836,093,462	10.4	9.72	8.09	-0.36
39	Plastics And Articles Thereof	2,900,620,539	3,579,632,205	4,189,042,521	6.35	5.94	5.81	17.02
29	Organic Chemicals	1,944,275,538	2,590,881,816	2,734,838,462	4.26	4.3	3.79	5.56
40	Rubber And Articles Thereof	1,325,673,743	1,813,596,898	2,126,615,047	2.9	3.01	2.95	17.26
15	Animal Or Vegetable Fats, Oils Etc. & Waxes	1,604,326,673	2,139,041,180	2,025,590,457	3.51	3.55	2.81	-5.3
90	Optic, Photo Etc, Medic Or Surgical Instrmnts Etc	738,668,679	1,161,718,316	1,322,809,987	1.62	1.93	1.83	13.87
44	Wood And Articles Of Wood; Wood Charcoal	1,393,715,463	1,463,468,015	1,237,036,531	3.05	2.43	1.71	-15.47
47	Wood Pulp Etc; Recovd (Waste & Scrap) Ppr & Pprbd	561,794,914	636,977,601	693,728,776	1.23	1.06	0.96	8.91

ที่มา: Global Trade Atlas, 2006

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ
ธรรมศาสตร์

2.4.3 การประเมินรายสินค้าส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน หลังจากบังคับใช้ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

สำหรับรายละเอียดของสถานการณ์การค้าไทย-จีน หลังทำข้อตกลง ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยพิจารณาเป็นรายสินค้า² เริ่มจากสินค้าที่ได้รับประโยชน์โดยตรงภายใต้ข้อตกลง ฯ มีดังนี้

(1) **ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง (Hs.0810 Other Fresh Fruit)** เป็นหนึ่งในรายการสินค้าที่เปิดเสรีให้แก่กันภายใต้ข้อตกลงเร่งลดภาษีผัก-ผลไม้ระหว่างไทย-จีน (Early Harvest Programme, EHP) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “เอฟทีเอไทย-จีน” โดยจีนจะไม่เก็บภาษีศุลกากรขาเข้าจากไทย (แต่ยังคงเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 ในหมวดสินค้าเกษตรกรรม) จากสถิติในช่วงเดือน ม.ค. -พ.ย. ค.ศ.2006 ไทยสามารถส่งออกสินค้าหมวดนี้ไปจีนได้มากเป็นอันดับ 4 มีมูลค่า 92.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.98 จากปี ค.ศ.2005

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาทางด้านอุปสงค์ต่อผลไม้นำเข้าในตลาดประเทศจีน จากข้อมูลสถิติการนำเข้าผลไม้สดในประเทศจีนจากฐานข้อมูล World Trade Atlas พบว่า ในช่วงเดือน ม.ค.-ต.ค. 2006 ประเทศจีนนำเข้าจากตลาดโลกมูลค่า 148.871 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.94 มีการนำเข้าจากประเทศไทยเป็นอันดับที่ 1 สัดส่วนร้อยละ 63.86 มูลค่า 95.074 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 12.06

ในขณะที่การนำเข้าจากประเทศเวียดนาม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.30 เพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 13.73 ในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี ค.ศ. 2005 ซึ่งมีมูลค่า 42.131 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 130.75) แสดงให้เห็นว่า ประเทศเวียดนามกำลังขยายส่วนแบ่งตลาดนำเข้าในประเทศจีนได้เพิ่มขึ้น ส่วนไทยกำลังเสียส่วนแบ่งไปเป็นบางส่วนให้แก่เวียดนามและประเทศอื่น

ทั้งนี้ สำหรับรายการผลไม้กระป๋องและแปรรูป (HS 2008 OTHER FRUIT,NUT : PRESERVED FOOD) ซึ่งไม่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าภายใต้ ข้อตกลง “เอฟทีเอไทย-จีน” จากตัวเลขทางสถิติพบว่า ในช่วงเดือน ม.ค.-ต.ค. ค.ศ.2006 ไทยมีการส่งออกสินค้าในหมวดดังกล่าวไปยังประเทศจีนคิดเป็นมูลค่า 5.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 17.19 หากพิจารณาจากการนำเข้าของประเทศจีนจากตลาดโลกในช่วงดังกล่าว ซึ่งมีมูลค่า 36.007 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.05 โดยแบ่งเป็นการนำเข้าจากแหล่งสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ตุรกี และไทย ในสัดส่วนร้อยละ 57.80 9.99 และ 4.79

² รายงานติดตามภาวะการค้าระหว่างประเทศ, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ดร.อัษฎรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

ตามลำดับ โดยการนำเข้าจากไทยอยู่อันดับที่ 3 คิดเป็นมูลค่า 1.723 ล้านดอลลาร์ ลดลงจากช่วงระยะเวลาเดียวกันในปี ค.ศ.2005 ร้อยละ 20.58

(2) **ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (HS 0714 Cassava Arrowroot.etc)** เป็นสินค้าเกษตรสำคัญอีกรายการที่ไทยส่งออกไปยังประเทศจีนได้จำนวนมาก และเป็นหนึ่งในรายการสินค้าที่เปิดเสรีให้แก่กันภายใต้ข้อตกลง “เอฟทีเอไทย-จีน” จากตัวเลขทางสถิติ พบว่า ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 ประเทศไทยมีการส่งออกมันสำปะหลังไปยังประเทศจีนมูลค่าประมาณ 469.51 ล้านดอลลาร์ เป็นสินค้าเกษตรอันดับที่ 2 ที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.25 จากช่วงระยะเวลาเดียวกันในปี ค.ศ. 2005

ด้านการนำเข้ามันสำปะหลังของประเทศจีนจากตลาดโลก ในช่วงเดือน ม.ค.-ต.ค. มีมูลค่า 513.383 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 46.32 โดยเป็นการนำเข้าจากไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง สัดส่วนร้อยละ 76.00 มูลค่า 390.143 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.20 รองลงไปเป็นการนำเข้าจากเวียดนามและอินโดนีเซีย ในสัดส่วนร้อยละ 21.58 และ 2.41 ตามลำดับ

(3) **สินค้าประมง (HS 03 Fish and Seafood)** จัดอยู่ในหมวดสินค้าแปดรายการที่มีการเปิดเสรีระหว่างอาเซียน-จีนภายใต้กรอบ Early Harvest ของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และเป็นสินค้าเกษตรสำคัญอันดับที่ 4 ที่ไทยส่งออกไปจีน โดยในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 มีมูลค่า 54.41 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.85 ซึ่งรายการสินค้าประมงที่ไทยส่งออกไปจีน ได้แก่ ปลา กุ้งและปลาหมึกเป็นส่วนใหญ่

เมื่อพิจารณาด้านอุปสงค์การนำเข้าสินค้าประมงของประเทศจีนในช่วงเดือน ม.ค.-ต.ค. ค.ศ.2006 พบว่า ประเทศจีนมีการนำเข้าสินค้าประมงจากตลาดโลก มูลค่ารวม 2,595.659 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.76 โดยนำเข้าจากประเทศรัสเซีย สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นเป็นหลัก ส่วนการนำเข้าจากไทยอยู่อันดับที่ 8 สัดส่วนร้อยละ 2.22 คิดเป็นมูลค่า 57.699 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.55 จากช่วงระยะเวลาเดียวกันในปี ค.ศ.2005

ในส่วนของอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีนเป็นมูลค่า 3.27 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.49 และในด้านการนำเข้าของจีนจากตลาดโลกทั้งหมด มีมูลค่า 36.53 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.42 โดยนำเข้าจากประเทศเปรู สหรัฐอเมริกา และนิวซีแลนด์ เป็นหลัก ในสัดส่วนร้อยละ 15.42 11.20 และ 7.97 ตามลำดับ ส่วนการนำเข้า

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

จากไทยอยู่ในอันดับ 5 สัดส่วนร้อยละ 6.73 คิดเป็นมูลค่า 2.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 100.36 จากช่วงระยะเวลาเดียวกันในปี ค.ศ.2005

(4.) **ยางพารา (HS.4001 Rubber Natural)** เป็นสินค้าเกษตรสำคัญที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีนมากเป็นอันดับที่ 1 จากสถิติในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 มีมูลค่าการส่งออก 1,200.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 64.42 สาเหตุสำคัญเกิดจากอุปสงค์จำนวนมากของอุตสาหกรรมของจีนที่มีต่อยางพารา ในขณะที่อุปทานยางพาราในประเทศจีน มีไม่เพียงพอ

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้ายางพาราของจีนจากตลาดโลก พบว่า ช่วงเดือน ม.ค.-ค.ศ.2006 จีนมีการนำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับหนึ่ง สัดส่วนร้อยละ 37.34 คิดเป็นมูลค่า 942.171 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.67 รองลงไปเป็นการนำเข้าจาก มาเลเซีย อินโดนีเซียและเวียดนาม สัดส่วนร้อยละ 28.07 24.33 และ 5.68 ตามลำดับ

ทั้งนี้ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน **มิได้มีผลเอื้ออำนวยต่อการนำเข้ายางพาราของจีนโดยตรง** เนื่องจากรัฐบาลจีนได้จัดให้ยางพาราอยู่ในบัญชีหมวดสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) และจะไม่ลดภาษีลงเช่นสินค้าในรายการปกติ (Normal List)

ในส่วนของผลิตภัณฑ์จากยาง (HS 4002-4017) ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีนในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 256.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เทียบกับมูลค่าการส่งออกในปีช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี ค.ศ.2005 คิดเป็นมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 119.43

โดยการนำเข้าสินค้ายางพาราของจีน (HS 40 RUBBER) จากตลาดโลกในช่วงเดือนม.ค.-พ.ย. ค.ศ. 2006 มีมูลค่า 7,017.339 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.13 เป็นการนำเข้าจากประเทศไทย มาเลเซีย และญี่ปุ่น เป็นหลัก โดยเป็นการนำเข้าจากประเทศไทยมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.76 มีมูลค่า 1,316.365 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 78.91 จากช่วงระยะเวลาเดียวกันในปี ค.ศ.2005

สำหรับสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่ไทยส่งออกไปจีนติดอันดับต้นๆ ได้แก่ ข้าว (HS.1006 Rice) ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีนมากเป็นอันดับ 3 ของหมวดสินค้าเกษตร ในช่วงเดือนม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 มีมูลค่าการส่งออก 230.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.01 เมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออก 144.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี ค.ศ.2005

งานวิจัยคือหัวใจของ
Thammasat University

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ในด้านสถิติการนำเข้าข้าวของประเทศจีน พบว่าในช่วงเดือนม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 มีการนำเข้าจากตลาดโลกมูลค่า 223.162 ล้านดอลลาร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.94 โดยไทยเป็นแหล่งที่ประเทศจีนมีการนำเข้าข้าวมากเป็นอันดับ 1 สัดส่วนร้อยละ 96.08 คิดเป็นมูลค่า 214.423 ล้านดอลลาร์ รองลงมาเป็นการนำเข้าจากประเทศเวียดนาม ในสัดส่วนร้อยละ 3.77 ทั้งนี้ จีนได้นำระบบโควต้าภาษีมาใช้กับการนำเข้าข้าว จึงนับว่าเป็นมาตรการทางการค้าที่เป็นอุปสรรคสำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง

ในส่วนของผลิตภัณฑ์จากข้าว (HS 1102 CEREAL FLOURS, NT 1101) ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 ประเทศไทยส่งออกสินค้าดังกล่าวไปจีน คิดเป็นมูลค่า 3.60 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.75 สำหรับการนำเข้าของประเทศจีนจากตลาดโลกในระยะเวลาเดียวกัน มีมูลค่า 9.349 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.73 โดยเป็นการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย เป็นหลัก ในสัดส่วนร้อยละ 40.33 18.48 และ 11.17 ตามลำดับ ส่วนการนำเข้าจากไทยเป็นอันดับที่ 8 สัดส่วนร้อยละ 2.07 คิดเป็นมูลค่า 0.193 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.59

สินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่สำคัญรองลงไปที่ประเทศไทยส่งไปยังประเทศจีน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ ชุปและอาหารปรุงแต่ง เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการส่งออกน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล (HS 17 SUGAR) ไปยังประเทศจีน ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 74.37 ล้านดอลลาร์ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 105.82 คิดเป็นแหล่งนำเข้าน้ำตาลอันดับ 3 ของจีน สัดส่วนร้อยละ 11.27 ของการนำเข้าน้ำตาลทั้งหมดของประเทศจีน

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม : สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกไปจีน 5 อันดับ ได้แก่

- เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ
- เคมีภัณฑ์
- เม็ดพลาสติก
- เครื่องไฟฟ้า
- ผลิตภัณฑ์ยาง

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

- (1.) **เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (HS.8471 COMPUTER & COMPONENT)** ประเทศไทยส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศจีนในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 2,258.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 แต่เมื่อนำไปเทียบกับสถิติการนำเข้าของประเทศจีนในช่วง ม.ค.-ต.ค. 2006 พบว่า มีการนำเข้าจากตลาดโลกรวม 16,059.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.85 เป็นการนำเข้าจากประเทศไทยเป็นอันดับสอง สัดส่วนร้อยละ 17.97 มูลค่า 2,886.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.09 รองลงไป ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ สหรัฐฯ และสิงคโปร์
- (2.) **เคมีภัณฑ์ (HS29 ORGANIC CHEMICALS)** ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 1,031.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.96 เคมีภัณฑ์ที่ไทย ส่งออกไปจีนประกอบด้วย เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ ปุ๋ย สีทาและวานิช และสีอื่นๆ สารสกัดใช้ในการ ฟอกหนังและย้อมสี เป็นต้น ในด้านการนำเข้าเคมีภัณฑ์ของจีน (ม.ค.-ต.ค. ค.ศ.2006) มีการนำเข้าจาก ตลาดโลกมูลค่า 24,266.616 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.11 โดยเป็นการนำเข้าจากประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน เป็นหลัก ส่วนการนำเข้าจากไทยอยู่ที่อันดับ 6 สัดส่วนร้อยละ 3.65 คิดเป็นมูลค่า 886.134 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 144.49
- (3.) **เม็ดพลาสติก (HS 3901 ETHYLEN, PRIMARY FORM)** ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 829.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.07 ส่วนใน ด้านการนำเข้าเม็ดพลาสติกของจีน (ม.ค.-ต.ค 2006) มีมูลค่า 5,150.907 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 2.05 โดยเป็นการนำเข้าจากประเทศเกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย และสิงคโปร์เป็นหลัก สำหรับการนำเข้าจากประเทศ ไทยเป็นอันดับที่ 9 สัดส่วนร้อยละ 4.69 มูลค่า 241.625 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.42
- (4.) **เครื่องใช้ไฟฟ้า (HS.85 ELECTRICAL MACHINE)** ประเทศไทยส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยัง ประเทศจีน ในช่วงเดือน ม.ค.-พ.ย. ค.ศ.2006 คิดเป็นมูลค่า 521.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.97 ส่วนในด้านการนำเข้าสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าของจีนจากตลาดโลก (ม.ค.-ต.ค ค.ศ.2006) มีมูลค่า 176,699.925 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.62 โดยเป็นการนำเข้าจากไต้หวัน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้เป็น หลัก ส่วนการนำเข้าจากไทยอยู่ในอันดับที่ 10 สัดส่วนร้อยละ 2.01 คิดเป็นมูลค่า 3,550.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.09

สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งออกไปจีน ในลำดับความสำคัญรองลงไป ได้แก่ สิ่งทอ ไม้และ ผลิตภัณฑ์ไม้ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ เลนซ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.5 อุปสรรคจากการดำเนินการตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

เมื่อพิจารณาโครงสร้างการค้าระหว่างไทย-จีน พบว่า สินค้าที่จีนมีการนำเข้าจากไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าขั้นต้นและขั้นกลาง และสัดส่วนการค้าระหว่างไทย-จีนที่ยังคงอยู่ต่ำกว่าศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย จึงสะท้อนให้เห็นว่า ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ยังไม่ได้มีผลเอื้อต่อการขยายตัวทางการค้าระหว่างกันได้มากอย่างที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ แม้ว่าประเทศจีนจะลดภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าจากไทยหลายรายการตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน หากแต่ยังประสบกับอุปสรรคการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs) ในหลากหลายรูปแบบ เช่น เงื่อนไขทางศุลกากร ความล่าช้าในการออก/ปล่อยสินค้า ความเข้มงวดด้านมาตรฐานสินค้า และความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น โดยสามารถสรุปอุปสรรคการค้าที่ไม่ใช่ภาษีในเบื้องต้น ได้ดังนี้

2.5.1 กฎระเบียบการนำเข้าสินค้าของประเทศจีน

ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนนั้นมีผลผูกพันเฉพาะการลด/ยกเลิกภาษีการนำเข้าสินค้าตามที่ตกลงเท่านั้น **ไม่ได้รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)** ซึ่งประเทศจีนมีการกำหนดภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ 3 ระดับ คือ ร้อยละ 0 สำหรับสินค้าที่ได้รับการส่งเสริมการส่งออก ร้อยละ 13 สำหรับสินค้าเกษตรและสินค้าที่ไม่ได้รับการแปรรูป และร้อยละ 17 สำหรับสินค้าที่ไม่ได้อยู่ใน 2 กลุ่มแรก

นอกจากภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ประเทศจีนยังมีการเก็บภาษีท้องถิ่นและค่าธรรมเนียมต่างๆ ทำให้ต้องมีการจ่ายภาษีเพิ่มขึ้นและอาจมีความแตกต่างกันไปในแต่ละมณฑล ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากและต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นแก่ผู้ประกอบการที่นำสินค้าเข้ามาจำหน่าย

อีกประเด็นหนึ่งที่ผู้ประกอบการ**ต้อง**ตระหนักให้มาก คือ กฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าที่จะนำเข้าประเทศจีน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยโดย**อาจจะไม่มีการแจ้งล่วงหน้า** และในบางครั้งกฎระเบียบของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถที่จะอ้างอิงด้วยกันได้

งานวิจัยคือหัวใจของ

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

2.5.2 ระบบขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในประเทศจีน

แม้ว่าประเทศจีนจะมีพัฒนาการก้าวหน้าในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน เส้นทางรถไฟ และท่าเรือต่างๆ แต่ประเทศจีนยังคงล้าหลังเรื่องของการบริหารจัดการของระบบโลจิสติกส์ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี และการบริหารระบบเครือข่าย ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ นอกจากนี้ระบบขนส่งและกระจายสินค้าภายในประเทศจีนยังคงควบคุมโดยรัฐ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หน่วยงานด้านโลจิสติกส์ของจีน ในปัจจุบัน หน่วยงานหลักของจีนที่ดูแลรับผิดชอบในการพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์และเป็นศูนย์ข้อมูลอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในประเทศจีน คือ China Association of Logistics and Purchasing (CALP) ซึ่งได้รับความเห็นชอบร่วมกันของคณะกรรมการการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติ (National Development and Reform Committee) และสำนักงานสถิติของจีน (State Bureau of Statistics) เพื่อให้หน่วยงาน CALP เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการรวบรวมข้อมูลและจัดตั้งระบบวิเคราะห์ข้อมูลของจีนเอง

ผลการสำรวจเส้นทางขนส่งและลำเลียงสินค้าไทย-จีน

ที่ผ่านมา เส้นทางหลักในการขนส่งและลำเลียงสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศจีน คือ การขนส่งทางเรือเดินทะเล โดยส่วนใหญ่จะขนถ่ายสินค้าที่ทำเรือของไทย ไปยังท่าเรือสำคัญของจีนที่อยู่ทางตอนใต้ โดยเฉพาะท่าเรือในมณฑลกว่างตง เพื่อผ่านพิธีการด่านศุลกากรก่อนที่จะมีการขนส่งลำเลียงต่อไปยังตลาดภายในของจีน ซึ่งมีทั้งการขนส่งทางรถไฟและทางถนน อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ เริ่มมีเส้นทางขนส่งและลำเลียงสินค้าจากไทยไปจีนที่หลากหลายรูปแบบมากขึ้น ทั้งทางบก (ผ่านพม่าและลาว) ทางน้ำ (แม่น้ำโขงและเส้นทางทะเล) และทางอากาศ ดังนั้น ในการเลือกเส้นทางขนส่งและลำเลียงสินค้าไทยเพื่อเข้าสู่ประเทศจีน ขึ้นอยู่กับลักษณะสินค้าและเป้าหมายในการกระจายสินค้าออกสู่ตลาด ทั้งนี้ แต่ละเส้นทางมีข้อดีและข้อด้อยแตกต่างกันไป ดังนี้

การขนส่งทางอากาศ: จะช่วยประหยัดเวลาในการขนส่งที่รวดเร็วที่สุด และสามารถเข้าถึงแหล่งตลาดค้าส่งและค้าปลีกได้รวดเร็ว สินค้ามีการขนถ่ายน้อย มีโอกาสเสียหายน้อย เหมาะสำหรับสินค้าที่มีอายุสั้นและต้องการความรวดเร็วในการวางจำหน่าย เช่น ผัก-ผลไม้สด หรือสินค้าที่มีมูลค่าสูง อย่างอัญมณี เป็นต้น แต่การขนส่งวิธีดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูงกว่าเส้นทางอื่นๆ

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

การขนส่งผ่านแม่น้ำโขง: มีข้อดีในเรื่องระยะทางและระยะเวลาในการเดินทางที่ไม่ยาวนานนัก (ในฤดูน้ำหลาก) และมีค่าขนส่งและต้นทุนดำเนินการต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบกับเส้นทางอื่น ๆ ที่สำคัญ พิธีการและขั้นตอนในการผ่านด่านศุลกากรต่างๆ ที่อยู่ริมมณฑลพหุนหนานค่อนข้างมีความยืดหยุ่นให้กับสินค้าที่มาจากประเทศไทยพอสมควร รวมทั้งในขณะนี้ มีท่าเรือพาณิชย์ตามแม่น้ำโขงเพิ่มขึ้นหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม เส้นทางแม่น้ำโขงยังมีจุดอ่อนอีกหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาในเชิงภูมิศาสตร์ ระดับน้ำไม่แน่นอน ระบบการขนถ่ายไม่เป็นสากล ไม่มีระบบห้องเย็นหรือตู้คอนเทนเนอร์ และต้องมีการขนถ่ายสินค้าหลายครั้ง ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อสินค้า

เส้นทางขนส่งทางทะเล: มีความแน่นอนและเป็นสากลกว่าเส้นทางแม่น้ำโขงและสามารถรองรับการขนส่งสินค้าที่มีปริมาณมากและต้องการความปลอดภัยในการจัดส่ง นอกจากนี้ ประเทศจีนยังได้พัฒนาท่าเทียบเรือน้ำลึกที่ทันสมัยมากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาท่าเทียบเรือใหม่ๆ โดยเฉพาะท่าเทียบเรือน้ำลึกของพื้นที่ศึกษาในมณฑลกว่างซี เช่น ท่าเรือเป่ย์ไห่ และท่าเรือฝางเจิง มีศักยภาพสูงในการเป็นจุดผ่านและขนถ่ายสินค้าน้ำระหว่างประเทศไทยกับพื้นที่ศึกษาต่างๆ

เส้นทางบกในการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประเทศจีน: แม้จะมีข้อได้เปรียบเรื่องระยะทางและระยะเวลาในการเดินทาง แต่ต้องพึ่งพาประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศพม่าและลาว โดยเฉพาะการผ่านทางในประเทศพม่า ยังไม่มีความแน่นอนเรื่องความปลอดภัย ต้องผ่านด่านตรวจสินค้าหลายครั้ง มีการเรียกเก็บค่าผ่านทางราคาสูง และระบบเดินรถในประเทศจีน พม่าและลาวมีความแตกต่างจากไทย (เลนขวา)

ในอนาคต เมื่อโครงการก่อสร้างเส้นทางสาย R3 (ผ่านลาว) โดยการสนับสนุนของธนาคาร ADB แล้วเสร็จ จะเป็นการเพิ่มทางเลือกของเส้นทางขนส่งและลำเลียงสินค้าไทยไปจีน เส้นทางนี้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ ตามโครงการ North-South Corridor ของ ADB จึงมีศักยภาพในการขนส่งสินค้าจากไทยเพื่อเชื่อมโยงไปยังมณฑลพหุนหนานและกระจายต่อไปยังมณฑลตอนอื่นๆ และในขณะนี้ ภายใต้แผนนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีน (Xibu Da Kaifa) รัฐบาลกลางและรัฐบาลพหุนหนานได้เน้นพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนนและรถไฟเชื่อมโยงกับมณฑลอื่นๆ มากขึ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาในแง่ของระบบขนส่งและกระจายสินค้าน้ำระหว่างไทย-จีน โดยเฉพาะวงจรถาวรไหลของสินค้าแล้ว การที่ประเทศจีนยอมเปิดเสรีให้กับสินค้าของไทยโดยการลดภาษีนำเข้าภายใต้กรอบข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนนั้น เป็นเพียงการลดอุปสรรคในช่วงต้นของวงจรถาวรไหลเวียนของสินค้า หากแต่ในการส่งสินค้าไทยเพื่อไปวางจำหน่ายในตลาด

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

ประเทศจีน ยังคงมีอุปสรรคและผูกขาดโดยวิสาหกิจของรัฐ เมื่อสินค้าของไทยผ่านด่านศุลกากรไปได้แล้ว จึงมีได้หมายความว่า การกระจายจะไหลลื่นต่อไปยังมือผู้บริโภคจีนได้โดยง่าย

2.6 มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของจีน (Non Tariff Barrier, NTB)

2.6.1 การกำหนดโควตาภาษี

สำหรับสินค้าเกษตรบางรายการ อาทิเช่น ข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าว ฝ้าย น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม น้ำตาล เป็นต้น มีการกำหนดโควตาภาษี (TRQ) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าขอใบอนุญาตและโควตาจากส่วนกลาง ยกตัวอย่างระบบโควตาภาษีของข้าวนั้น อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 1 และอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ 65

2.6.2 การกำหนดบริษัทตัวแทนนำเข้า

สินค้าเกษตรหลายชนิด อาทิเช่น ข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าว ฝ้าย และยางพารา เป็นต้น ผู้นำเข้าจะต้องเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีโกดัง มีประวัติการนำเข้าในปีที่ผ่านมา หรือเป็นบริษัทที่รัฐบาลจีนกำหนด หรือเป็นบริษัทร่วมทุนต่างชาติที่นำเข้ามาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตของบริษัทดังกล่าว ทำให้หน่วยงาน/บริษัทนำเข้าเหล่านี้มีอำนาจต่อรองในการเรียกค่าธรรมเนียมต่างๆจากผู้ประกอบการ

2.6.3 มาตรการด้านสุขอนามัยของสินค้าเกษตร

การตรวจสอบสุขอนามัยของสินค้าเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ และอาหาร เป็นต้น จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบตามมาตรฐานสุขอนามัยของประเทศจีน เพื่อจดทะเบียนใบอนุญาตนำเข้า โดยหน่วยงานของจีนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงาน AQSIQ หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ MOFCOM (Ministry of Commerce) และกระทรวงสาธารณสุข MOH (Ministry of Health) ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะเข้มงวดมากขึ้นหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2007 เนื่องจากมาตรการโต้ตอบนานาชาติต่อการต่อต้านสินค้าจากประเทศจีน

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัย

2.6.4 มาตรการด้านมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม

สินค้าอุตสาหกรรม อาทิเช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า และเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน เป็นต้น จะต้องผ่านการตรวจสอบมาตรฐาน CCC Mark (China Compulsory Certification) จากหน่วยงาน CNCA (Certification and Accreditation Administration of PRC) เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าสินค้า

2.6.5 มาตรการด้านฉลากสินค้า

ดังที่ได้กล่าวในข้างต้น กฎหมายของประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ข้อบังคับด้านฉลากสินค้าเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ในบางช่วงอนุญาตให้ใช้ฉลากสินค้าที่ระบุเป็นภาษาจีนติดบนตัวบรรจุภัณฑ์แทนได้ บางช่วงมีการเปลี่ยนแปลงให้ต้องทำการจัดพิมพ์สกรีนบนบรรจุภัณฑ์ ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่จะส่งสินค้าเข้าสู่ตลาดจีนเกิดความสับสนและผิดพลาดในการจัดทำฉลากสินค้าได้

นอกจากนี้กฎหมายของประเทศจีนกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องขออนุญาตในเรื่องฉลากสินค้าในทุกประเภทและขนาดของสินค้า และการเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของขนาดรูปลักษณะ หรือสีของสินค้าจะต้องยื่นขออนุญาตใหม่ทุกครั้ง ข้อบังคับดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อการทำตลาดของผู้ประกอบการ

โดยรายละเอียดของมาตรการ NTB ของสินค้าที่ได้รับผลกระทบ สามารถศึกษาได้จากภาคผนวก C

2.7 ขั้นตอนการขอใช้สิทธิตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ผู้ประกอบการที่ต้องการใช้สิทธิตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน **จำเป็นต้องมีเอกสารแบบฟอร์ม E** แนบไปกับสินค้าที่จะส่งออกไปยังประเทศจีน โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) **ตรวจสอบพิกัดศุลกากรของสินค้าที่จะขอรับสิทธิพิเศษ** จากผู้นำเข้าปลายทางหรือจากเว็บไซต์ของกรมศุลกากร (<http://www.customs.go.th/Tariffindex.jsp>)

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

- (2.) ตรวจสอบว่าสินค้าที่จะขอรับสิทธิพิเศษอยู่ในบัญชีรายการสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษหรือไม่ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- (3.) **ทำบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้า** ผู้ประกอบการสามารถที่จะทำบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าได้ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้
- **สินค้าทั่วไปและสิ่งทอ**

ผู้ประกอบการจะต้องยื่นหลักฐานประกอบการทำบัตรฯ ดังนี้

 - 1.) สำเนาใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20 หรือ ภ.พ.01 หรือ ภ.พ.09)
 - 2.) สำเนาบัตรประชาชนหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวหรือหนังสือเดินทาง หรือหนังสืออนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยของกรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลตามที่ได้จดทะเบียนการเป็นนิติบุคคลไว้
 - 3.) หนังสือรับรองการจดทะเบียนหรือใบทะเบียนพาณิชย์ ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
 - **สินค้านำเข้ามาตรฐาน**

ผู้ประกอบการที่ต้องการจะส่งออกสินค้านำเข้ามาตรฐาน เช่น ข้าว มันสำปะหลังและแป้งมันสำปะหลัง ผู้ประกอบการสามารถทำใบมอบอำนาจและทำบัตรผู้รับมอบอำนาจทำการแทนตามแบบฟอร์มใบมอบอำนาจที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ากำหนด ดังนี้

 - 1.) แบบฟอร์มใบมอบอำนาจ
 - 2.) ผู้รับมอบอำนาจจะต้องแนบรูปถ่าย 1" x 1 ½ " ถ่ายไว้ไม่เกิน 3 เดือน จำนวน 2 รูป"
 - 3.) สำเนาทะเบียนบ้าน
 - 4.) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ โดยผู้มอบอำนาจลงชื่อและประทับตราบริษัท รับรองสำเนาถูกต้อง

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่มีบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้า และบัตรประจำตัวผู้รับมอบอำนาจสินค้าของกรมการค้าต่างประเทศอยู่แล้ว สามารถนำมาดำเนินการเกี่ยวกับสินค้ามาตรฐานแทนใบมอบอำนาจและบัตรผู้รับมอบอำนาจได้

ผู้ประกอบการสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมากระทำการแทนได้ไม่จำกัดจำนวนคน โดยบัตรมีอายุ 2 ปี ค่าธรรมเนียมในการทำบัตรราคาใบละ 200 บาท

4.) **ยื่นแบบขอรับการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิด** เพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากร

กรมการค้าต่างประเทศได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจ/รับรองคุณสมบัติทางด้านแหล่งกำเนิดสินค้า ก่อนขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบอี (Form E) ซึ่งเป็นหนังสือรับรองฯ ที่ออกให้ผู้ส่งออกเพื่อใช้ในการขอรับสิทธิพิเศษภายใต้ความตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ดังนี้

- 1.) ผู้ประกอบการจัดทำคำขอให้ตรวจ/รับรองคุณสมบัติทางด้านแหล่งกำเนิดสินค้าพร้อมคำรับรองและรายละเอียดต้นทุนการผลิตสินค้าตามแบบที่กรมฯ กำหนด พร้อมแนบเอกสารสำคัญบางรายการ โดยมีวิธีการยื่นคำขอฯ ได้ 2 วิธี ได้แก่
 - สามารถยื่นโดยเข้าระบบ ROVER (Rules of Origin Verification Systems) หรือ E-Origin ได้ทางเว็บไซต์ www.dft.moc.go.th ที่แบนเนอร์ชื่อ “แหล่งกำเนิดสินค้า” โดยกรอกข้อมูลคำขอลงทะเบียนในเมนู “ลงทะเบียนใหม่” และนำเอกสารมายืนยันเพื่อขอรับ Username และ Password ได้ที่สำนักป้องกันการแอบอ้างสิทธิ ชั้น 14
 - ผู้ส่งออกที่ยังไม่พร้อมงานระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ สามารถยื่นเอกสารเพื่อรับการตรวจได้ที่ Counter Service ชั้น 3 กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- 2.) เจ้าหน้าที่พิจารณาความถูกต้องของแหล่งกำเนิดสินค้าก่อนการขอหนังสือรับรองฯ ในการดำเนินงานตรวจสอบประมาณ 3 วันทำการ
- 3.) เมื่อเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาข้อมูลตามคำขอฯ และคำรับรองฯ ของผู้ส่งออกแล้วว่า เป็นสินค้าที่มีการผลิตถูกต้องตามหลักเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าตามความตกลงฯ จะแจ้งผลการพิจารณาลงในคำขอฯ และจัดทำคู่มือให้ผู้ส่งออกใช้เป็นหลักฐานประกอบในการขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

งานวิจัยคือหัวใจของ

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

5.) ยื่นแบบหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form E) พร้อมเอกสาร ดังนี้

- 1.) ใบกำกับสินค้า (Commercial Invoice)
- 2.) ต้นฉบับหรือสำเนาใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading-B/L) หรือใบรับขนส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) หรือเอกสารแสดงการขนส่งสินค้าอื่นๆ ต้นฉบับหรือสำเนา
- 3.) สำเนาแบบคำขอให้ตรวจรับรองคุณสมบัติทางด้านแหล่งกำเนิดสินค้า

การยื่นขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า สามารถยื่นได้ 2 วิธี คือ

- การยื่นเอกสารด้วยตัวเอง มีขั้นตอนดังนี้
 1. ทำบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้าทั่วไปหรือสินค้ามาตรฐาน
 2. ซื้อแบบพิมพ์หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form-E) ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
 3. ยื่นหนังสือรับรอง พร้อมเอกสารแนบและรับได้ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- Internet มีขั้นตอนดังนี้
 1. ทำบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้าทั่วไปหรือสินค้ามาตรฐาน
 2. ยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกผู้ใช้ระบบ EDI ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศและส่งข้อมูลทาง Internet
 3. ชำระเงินที่สำนักการค้าต่างประเทศและรับแบบคำร้องฯ
 4. ยื่นเอกสารประกอบตามที่กรมฯ กำหนดภายใน 5 วัน

งานวิจัยคือหัวใจของ

Thammasat

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

2.8 บทวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ของผู้ประกอบการไทยจากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

จากการวิเคราะห์และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศและกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ พบว่า ที่ผ่านมา มีผู้ประกอบการชาวไทยมาใช้สิทธิจากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนไม่มากนัก สามารถแบ่งประเภทของผู้ที่มาใช้สิทธิได้ ดังนี้

(1) **การใช้สิทธิในสินค้าเกษตร** (พิกัด 01- 08) สินค้าในกลุ่มนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 562 รายการ ปัจจุบันมีภาษีเป็นศูนย์ทั้งหมด ในปี 2006 มีการส่งออกมูลค่า 585.99 ล้านดอลลาร์. มีผู้ประกอบการขอใช้สิทธิตามข้อตกลง ACFTA คิดเป็นมูลค่า 620.59 ล้านดอลลาร์. คิดเป็นร้อยละ 105.90 เพิ่มขึ้นจากปี 2005 ร้อยละ 42.47

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

ตารางแสดงรายการสินค้าที่สำคัญ 10 อันดับแรกของการใช้สิทธิ FTA อาเซียน-จีน
สินค้าเกษตร (พิกัด 01-08) ในช่วง ม.ค. – ธ.ค. 2006

ลำดับ	พิกัดฯ	รายการสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ						
			ใช้สิทธิ	ใช้สิทธิ	ส่งออก	อัตราการ	สัดส่วน	ภาษี	ภาษี
			มค.- ธค. 05	มค.- ธค. 06	มค.- ธค 06	ขยายตัว	ใช้สิทธิ/ส่งออก	MFN	FTA
1	071410	มันสำปะหลัง	294.07	426.03	417.02	44.87	102.16	10	0
2	081060	ทุเรียนสด	28.82	40.84	35.76	41.71	114.21	20	0
3	081090	ผลไม้สด : ลำไย เงาะ	39.38	38.40	35.40	-2.49	108.47	30	0
4	081340	ผลไม้แห้ง	22.83	24.45	12.14	7.10	201.40	25	0
5	030623	กุ้งสดแช่เย็น	9.83	24.17	14.85	145.88	162.76	15	0
6	030379	ปลาแช่เย็น	17.13	19.17	23.46	11.91	81.71	10	0
7	060310	ดอกกล้วยไม้	0.01	14.26	4.88	-	292.21	10	0
8	080450	ผลไม้สด : ฝรั่ง มะม่วง มังคุด	14.77	11.12	4.85	-24.71	229.28	15	0
9	030749	ปลาหมึกแช่เย็น	2.65	3.84	8.87	44.91	43.29	12	0
10	080520	ส้ม	0.37	2.68	1.02	624.32	262.75	17.6	0
รวม 10 รายการ			429.86	604.96	543.40	40.73	108.37		
อื่น ๆ			5.72	15.63	42.59	173.25	56.34		
รวมเกษตร (01-08)			435.58	620.59	585.99	42.47	105.90		
รวมทั้งสิ้น			613.68	1,450.35	11,797.11	136.34	12.29		

ที่มา: สำนักบริการการค้าต่างประเทศ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ

ความสำเร็จ

- (2.) การใช้สิทธิในสินค้ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม (พิกัด 09-99) สินค้ากลุ่มนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 6,583 รายการ อยู่ในบัญชีลดภาษีแบบปกติ (Normal List) 2,681 รายการ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 20 ก.ค. 2005) ระหว่างเดือน ม.ค. - ธ.ค. 2006 การส่งออกสินค้าที่ได้ประโยชน์จากข้อตกลง ACFTA มีมูลค่า 2,876.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. ขอใช้สิทธิฯ มูลค่า 829.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. คิดเป็นร้อยละ 28.85 ของมูลค่าส่งออกสินค้าในบัญชีลดภาษี

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

งานวิจัยคือหัวใจของ
สถาบัน

ตารางแสดงรายการสินค้าที่สำคัญ 10 อันดับแรกของการใช้สิทธิ FTA อาเซียน-จีน
สินค้าพิกัด 09-99 ในช่วง ม.ค. – ธ.ค. 2006

ลำดับ	พิกัดฯ	รายการสินค้า	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ				
			ส่งออก	ใช้สิทธิ	สัดส่วน	ภาษี	ภาษี
			มค.- ธค. 06	มค.- ธค. 06	ใช้สิทธิ/ส่งออก	MFN	FTA
1	400599	ยางผสมอื่น ๆ	170.24	182.81	107.38	8	5
2	390740	โพลีคาร์บอเนต	211.43	173.94	82.27	6.5	5
3	271320	ปิโตรเลียมปิทุเมน	97.66	98.94	101.31	8	5
4	400591	ยางผสม เป็นแผ่นและแถบ	24.53	97.97	399.39	8	5
5	400129	ยางธรรมชาติ	617.91	38.57	6.24	20	HSL
6	382490	เคมีภัณฑ์จากอุตสาหกรรมเคมี	7.39	37.93	513.26	6.5	5
7	400510	ยางผสมคาร์บอนแบล็ก	22.20	29.46	132.70	8	5
8	391000	ซิลิโคน	110.43	26.35	23.86	6.5	5
9	350510	เดทซ์ทริน	39.78	22.84	57.42	12	10
10	271019	น้ำมันก๊าด (เคโรซีน)	227.42	22.36	9.83	6-9	5
รวม 10 รายการ					1,528.99	548.36	35.86
อื่น ๆ					9,682.13	281.40	2.91
รวมสินค้าพิกัด 09-99					11,211.12	829.76	7.40
รวมทั้งสิ้น					11,797.11	1,450.35	12.29

ที่มา: สำนักบริการการค้าต่างประเทศ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ

งานวิจัยคือหัวใจของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.อัครศรี พานิชสาส์น และคณะ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THAMMASAT UNIVERSITY RESEARCH AND CONSULTANCY INSTITUTE

สาเหตุของการขอใช้สิทธิตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนที่ยังมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออก มีดังนี้

- 1) การผลิตของผู้ประกอบการไทยไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎแหล่งกำเนิดสินค้า ทำให้ไม่สามารถขอใช้สิทธิได้
- 2) อัตราการลดภาษีที่มีการลดภายใต้กรอบ ASEAN-China FTA ในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ไม่ต่ำมาก จึงไม่ดึงดูดให้ผู้ประกอบการหันมาใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงฉบับนี้มากนัก เนื่องจากยังเป็นการทยอยลดลงตามอัตรา Normal List โดยจะลดอย่างเต็มที่ในปี 2010
- 3) บางครั้งผู้ประกอบการใช้วิธีการส่งออกผ่านประเทศที่ 3 ภายใต้การดำเนินงานของคนกลาง คือ Trader เช่น การส่งออกส่งผ่านฮ่องกง เนื่องจากเป็นวิธีการที่ปฏิบัติมานาน และคนกลางเหล่านี้ยังเป็นผู้เข้าไปทำตลาดในประเทศจีนให้ด้วย จึงเน้นความสะดวกและคุ้นเคยเป็นสำคัญ ได้วัน ทั้งนี้ การส่งออกโดยผ่านประเทศที่สามซึ่งไม่ใช่สมาชิก ก็จะไม่สามารถได้รับสิทธิจากข้อตกลงฉบับนี้ รัฐบาลไทยกำลังนำประเด็นดังกล่าวเข้าสู่การเจรจากับจีน เช่น การทำ Re-invoicing
- 4) ผู้ประกอบการไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่ทราบถึงขั้นตอนและกฎระเบียบในการขอใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน เช่น ไม่ทราบว่า จะติดต่อหน่วยงานใดบ้าง
- 5) ผู้ประกอบการไทยบางรายยังไม่ทราบถึงพิกัดภาษีศุลกากรของสินค้าตัวเองที่จะมีการส่งออกไปประเทศจีน ทำให้ไม่ทราบว่า จะดำเนินการต่อไปอย่างไร สินค้าของตนจะเข้าข่ายได้รับสิทธิประโยชน์จากข้อตกลง ASEAN-China FTA หรือไม่
- 6) ปัญหาในเชิงเทคนิค เช่น ระบบการตรวจสอบของประเทศจีน ยังยึดถือลายเซ็นตัวผู้มีอำนาจลงนามที่เป็นลายเซ็นตัวจริงเป็นหลัก ไม่สามารถใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์หรือตรายาง ซึ่งถ้าลายเซ็นของผู้มีอำนาจลงนามไม่ตรงกับที่ระบุไว้ ทางการเงินจะไม่ตรวจรับการใช้สิทธิตามข้อตกลงฯ กับสินค้าวงวนั้น ในทางกลับกัน ลายเซ็นตัวจริงของผู้มีอำนาจของจีนที่ลงนามในฟอร์ม E เพื่อส่งสินค้าจีนเข้ามาประเทศไทย แต่เขียนเป็นตัวอักษรจีน ทำให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรฝ่ายไทยซึ่งไม่สามารถอ่านภาษาจีนได้ จึงไม่แน่ใจว่า จะเป็นลายเซ็นที่แท้จริงหรือไม่ เป็นต้น
- 7) ผู้ประกอบการต้องไปขอรับบริการในการออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าของหน่วยงานไทย ซึ่งมีตั้งอยู่ตามจุดต่างๆ เช่น ส่วนกลางที่กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และในพื้นที่กรุงเทพฯ 3 จุด ได้แก่ สำนักงานการค้าต่างประเทศที่คลองเตย ตลาดไท และจุดบริการแบบเบ็ดเสร็จที่กรมส่งเสริมการค้าส่งออก ถ.รัชดาฯ สำหรับในส่วนภูมิภาคมีจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ สำนักงานการค้าต่างประเทศจังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ สระแก้ว หาดใหญ่ ชลบุรี และหนองคาย อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ประกอบการที่อยู่ห่างไกลจากพื้นที่ให้บริการดังกล่าว ก็ไม่ได้รับความสะดวกมากนัก จึงทำให้เพิกเฉย หรือไม่ให้ความสนใจไปใช้สิทธิตามข้อตกลง ASEAN-China FTA มากเท่าที่ควร